

Het hoeft niet altijd de Tour of de Vuelta te zijn

Een fotoreportage van de Vredeskoers

Jan Veelo, kunstenaar en verantwoordelijke voor de prepress bij De Rode Vaan, bezorgde ons heel wat archief- en bibliotheekmateriaal, voornamelijk over de provobeweging, het communisme en het anarchisme. Hij bewaarde affiches van het Feest van de Rode Vaan, van de eerste verkiezingen in Portugal na de Anjerrevolutie en van de Europese communistische beweging, waarvoor hij zelf de ontwerpen maakte. Daarnaast verzamelde hij archiefmateriaal over de Eerste Wereldoorlog en de sluikpers uit de Tweede Wereldoorlog. In zijn collectie deden we deze vondst: een prachtige reeks foto's van de Friedensfahrt of Vredeskoers.

In 1948 organiseerden Tsjecho-Slowakije en Polen voor het eerst de Vredeskoers, een langeafstandswedstrijd voor amateurwielrenners. Het officiële opzet van de wedstrijd was om de vrede en de internationale verstandhouding te bevorderen. Ze kreeg de vredesduif als symbool. In tegenstelling tot de wielervedstrijden die we vandaag kennen, koersten de renners in landenploegen. In 1952 sloot Oost-Duitsland zich aan bij de organisatie en werd het parcours uitgebreid. Een jaar later erkende de Internationale Wielervedstrijden de wedstrijd en vier jaar later namen er al ploegen deel uit 24 landen.

De Vredeskoers, of Friedensfahrt, werd een enorm succes. Gedurende de eerste twee weken van mei was het dé belangrijkste gebeurtenis in de organiserende landen. Je hoefde niet meer naar de grote steden om een sportevenement te bekijken, met een beetje geluk passeerde ze voor je deur. Scholen en fabrieken liepen leeg, tractoren stonden stil, kinderen werden op de schouders gehesen, supporters stonden uren op voorhand langs het parcours. Uiteraard draaide ook de propagandamachine op volle toeren. Het evenement was een uitgelezen kans voor de organiserende landen om het zelfvertrouwen terug te winnen en uit te stralen. Oost-Duitse winnaars bijvoorbeeld werden op slag 'modelsocialisten'.

Door de ontwikkelingen in de het voormalige Oostblok vielen de traditionele sponsors vanaf 1990 weg en moest er gezocht worden naar privé-sponsoring. Dat betekende het einde van de amateurkoers. Het definitieve doek viel in 2006.

Tussen 1948 en 1958 wisselden Praag en Warschau elkaar af als start- en aankomstplaats van de Vredeskoers. Vanaf 1959 kwam daar Berlijn bij. Foto uit de beginjaren van de wielervedstrijd. ▶

▶ Aankomst van de achtste etappe in het Ernst Thälmannstadion in Chemnitz (Oost-Duitsland), 1952.

▶ Poolse landbouwers onderbreken hun werk op het veld om het peloton toe te juichen, jaren 1950.

- ▶ De Vredeskoers was hét sportevenement van het jaar in de deelnemende Oostbloklanden en bracht telkens een massa supporters op de been, jaren 1950.
- ▶ Poolse staalarbeiders van Stalinogród (Katowice) moedigen de renners aan tijdens de etappe naar Wrocław op 5 mei 1954.

- ▶ Een sprint bergop naar de finish, jaren 1950.
- ▶ Boven: De Belg Gustav Verschueren, winnaar van de openingsetappe in en rond Warschau en leider in de tussenstand, voor de start van de derde etappe in Łódź op 2 mei 1952.
Onder: Duits-Pools vriendschapsgebeuren bij de aankomst van de vijfde etappe van Wrocław naar Görlitz op 5 mei 1952.